GAZETA KRAKOWSKA

Nro 5.

Z KRAKOWA DNIA 16. STYCZNIA 1814 Roku W NIEDZIELĘ.

Wykaz Obywateli i Obywatelek Powiatu Olkuskiego Ofiarę dla Lazaretu w Stacyi Olkusz składaiących.

JW. Siemońska z Gzichowa szarpi funtow 8 łot. 6.

JW. JX. Pstruszyński, Sędzia Pokoiu i Prezes Rady Powiatowey Powiatu Olkuskiego, szarpi fun. 3.

W. Bibianna Maryanna pięć lat maiąca, szarpi funt. 8.

W. Jakob Podlewski z Braciejowki szar. f. 3.

W. Prusz, Radca Powiatu Pieskowey Skały, szarpi fun. 2 łot. 16.

Obywatelki Miasta Sławkowa, szar. fun. 6 łot. 16.

Gmina Zawada, Ziemniakow korcy 2, detto detto Kapusty kopę 1.

Gmina Klucze, Kapusty kop 4.
detto detto Ziemniakow korcy 6.
detto detto Burakow Miarkę 1.

W Krakowie d. 12 Stycznia 1814.
(podp.) *Wielogłowski L. P.*
Wroński S. J.

Z Warszawy d. 8 Stycznia.

Kopiia Naywyższego Manifestu wydanego w stołecznem mieście Xięstwa Badeńskiego Karlsruhe pod d. 6 (18) Grudnia 1813 R.

Z Bożey łaski
My Alexander I. Imperator i Samowładca Wszech Rossyy &c. &c.

Ogłaszamy powszechnie:

Rok iedenjupłynął, iakeśmy kochani nasi poddani składali dzięki Naywyższemu za wybawienie Państwa naszego od drapieżnych i silnych nieprzyiacioł. Niema ieszcze roku, a iuż zwycięzkie nasze orły unoszą się na brzegach Renu, i uzbroiona przeciw nam Europa dziś dobrowolnie iest połączona z nami. Wszystkie Mocarstwa między Rossyą a Francyą położone idąc za naszym przykładem, niosą swoy oręż łącznie z orężem naszym przeciw ciemiężycielowi swobody Mocarstw. Tak wielka na całey przestrzeni ziemi zmiana nie mogła stać się bez szczegolney woli Bożey. Jego wszechmocna prawica podnosi i niszczy losy Państw i Narodow. Kto bez niego bydź może silny? Kto bez woli iego może nabrać nieprzebitey mocy? Zwroćmy więc myśl i serce nasze ku niemu; nie mieymy w sobie z dzieł naszych

chełpliwości i nie myślmy w sobie, iż moc nasza przechodzi zakres śmiertelności. Bo cóż iesteśmy? dopoki Wszechmocna ręka opiekuie się nami, dopoty moc i mądrość nam przewodniczy. Bez niey nic nie iest co bydź mogło. Niech więc umilknie przed Wszechmocnym sława ludzka, lecz niech ona będzie poświęcona przez każdego z nas temu, co iey nam raczył udzielić. Istotna sława nasza i nasz honor iest głębokie nasze przed nim upokorzenie. — Jesteśmy pewni, że każdy nasz wierny poddany zawsze, a szczegolniey po tylu zesłanych na nas od Boga dobrodzieystwach, czuie one w głębi swey duszy. — Z tych względow powodowani naszem własnem i ich uczuciem, rozkazuiemy: — Niech się znowu otworzą na całey przestrzeni Państwa naszego przybytki Pańskie, niech we wszystkich kościołach złożone zostaną uroczyste dziekczynienia Panu Zastępow, przy wylewie od całego narodu radosnych łez za niewypowiedziane iego ku nam dobrodzieystwa. On bowiem mocą swego ramienia wybawił nas z głębokiey przepaści, i wyniosł na stopień sławy, i coż mu damy procz gorących łez radości.

Odebrane tu listy prywatne głoszą następuiace wiadomości: N. Imperatorowa Rossyyska w podroży swoiey z Peterzburga przeieżdzała iuż przez Krolewiec, udaiąc się do swego N. Małżonka. — Poźnieyszym układem kapitulacya Gdańska miała zostać tym sposobem zmienioną: że osada Francuzka pozostanie w niewoli woienney w Państwach sprzymierzonych Władcow; woiownicy zaś Polscy otrzymać mieli pozwolenie powrocenia do rodzin swoich. — Marszałek Davoust (Xże Eckmühl) miał się iuż całkiem zamknąć w Hamburgu.

Towarzystwo Królewskie Warszawskie Przyiacioł nauk mieć będzie posiedzenie publiczne, połączone z wprowadzeniem nowo obranych członkow, d. 10 b. m. o godzinie 10tey z rana, w domu własnym na Kanoniiach,

L. Osiński Sekr:

Z Wilna d. 13 *Gradnia d. k.*

Dzień wczorayszy, iako dzień Urodzin Nayiaśnieyszego i Naymiłościwszego naszego Monarchy, był tu obchodzony z okazałością, iaką wdzięczność i miłość mieszkańcow ku Naylepszemu Panu wskazywała. Po odprawionem we wszystkich Kościołach uroczystym nabożeństwie, i odśpiewaniu hymnu dziekczynienia, który w kościel akademickim intonował JW. Biskup Wileński Hrabia Stroynowski, wszyscy Urzędnicy woyskowi i cywilni, duchowieństwo i szlachta złożyli życzenia swoie u JW. Gubernatora woiennego, Jenerała piechoty i Kawalera Korsakowa. Tegoż dnia z tego powodu JW. Gubernator cywilny dał obiad, a JW. Gubernator woienny wielki i świetny bal, na którym znaydowały się licznie zgromadzone oboiey płci osoby. Wieczorem miasto całe było oświecone. Nad bramą domu Uniwersytetu iaśniał transparent, na którym Wielki Opiekun i Dobroczyńca nauk na całey Połnocy wyobrażony w postaci Jeniiusza Muz przyymował ofiarę od Muzy wystawiaiącey Akademiią, która na ogień palący się na ołtarzu rzucała kadzidło. Około ołtarza były znaki symboliczne czterech oddziałow nauk, i emblemata

sztuk. Napis pod transparentem następny: *Magno. Genio. Musarum. Pientissima. Doctrinarum. et Artium. Nutrix. Vilnensis.*

Z Wiednia d. 8 Stycznia.

Doniesienia urzędowe.

Głowna kwatera Sprzymierzonych Monarchow znayduie się ciągle w Freybergu, a Feldmarszałka Xcia Schwarzenberga w Lörrach.

Gazeta Frankfortska pod d. 30 Grudnia donosi, co następuie:

Podług naynowszych doniesień z Hollandyi, odebrawszy nieprzyiaciel nieco posiłkow, przybrał znowu poniekąd zaczepną postawę. Wyruszył z 8 do 10,000 ludzi z Antwerpii i opasał Bredę, gdzie Jenerał Benkendorf dowodzi; ale mądre rozporządzenia Jenerała Bullow zniszczyły iego plany i Breda została oswobodzona. Temuż Jenerałowi udało się odeprzeć mocną wycieczkę osady z twierdzy Gorkum. Major Colomb zaszedł aż do okolic Bruxelli, przyprowadził 4 zdobyte działa, a 14 wrzucił w wodę.

Z Szwaycaryi d. 31 Grudnia.

Teraźnieysze okoliczności zrządziły, iak widać, powszechną odmianę w kraiu naszem. Zwołani do Zurich posłowie kantonow wezwali zaprosili przez 3 deputowanych z grona swego, byłego Landmana Redinga z Szwic, Burmistrza Pfiller z Szafhuzy i byłego Landmana Arnolda z Uri, zgromadzoną radę Zurichską, aby prastowany od wiekow z chwałą i użytkiem oyczyzny dyrektoryat ligi znowu przyięta, co Burmistrz i rada uczynić przyrzekli. W teyże chwili zgromadzeni u Landmana posłowie od Zurich, Uri, Szwic, Zug, Glarus, Bazylei, Fryburga, Szafhuzy i Appenzel podpisali zasadę nowey ligi. Zapewniaią sobie wierność związkową, radę i pomoc; wzywaią nieobecne ieszcze kantony dawnieyszey i poźnieyszey ligi, aby przyłączyły się do ich związku; oświadczaią, iż w nowey lidze nie maią mieysca niezgodne z prawami wolnego ludu stosunki poddaństwa. Nakoniec dawnemu zwierzchnictwu ligi w mieście Zurich polecili zawiadywanie ogólnemi interessami aż do przyszłego stałego urządzenia stosunkow ligi. Po południu podpisali także to pismo posłowie od kantonow Lucerny, St. Gallen, Argowii, Turgowii i Waadtu. W wieczór przyiechali ieszcze do Zurich posłowie od Soloturny i Gryzonii; niedostawało iuż tylko posłow od Tessinu, Unterwalden i Berna.

Tymczasem kanton Argowii protestował się w odezwie d. 26 Grudnia uroczyście przeciw rozporządzeniom rady Berneńskiey i naysurowiey zakazał ogłoszenia iey wyroku w swoim kantonie.

Przez rozkaz dzienny Jenerała Wattenwil w główney iego kwaterze w St. Urban wydany pod d. 24 Grudnia, woyska ligi Szwaycarskiey rozpuszczone do domow zostały.

Z Berlina d. 8 Stycznia.

Następuiące nadeszło tu urzędowe doniesienie od korpusu Feldmarszałka Blüchera:

D. 1 Stycznia przeprawił się korpus Blüchera za Ren pod Kaub. O godzinie 10 przed południem przepłynęło na łodziach 4000 piechoty. Około południa miał bydź most ukończony i korpus miał się przeprawić.

Feldmarszałek Blücher wydał a tego

)a(

powodu następuiące dwie odezwy:

1) *Feldmarszałek Blücher do woyska Sląskiego.*

Nim waleczni żołnierze woyska Sląskiego! postąpiliście od Odry do Renu, musiały nieprzyiacielowi bydź wydarte prowincye, które dawniey podbił. Teraz idziecie za Ren, dla przymuszenia nieprzyiaciela do pokoiu, który nie może znieść tego, ażeby dziewiętnasto letnie zdobycze widział w dwoch kampaniiach sobie wydarte.

Zołnierze! Zwycięzcom nad rzeką Katzbach, pod Wartenburgiem, Möckern i Lipskiem nie potrzeba mi iak tylko wskazać dzień chwały, a pewnym bydź mogę pomyślnego wypadku; lecz mam nowe obowiązki do przełożenia wam. Mieszkańcy lewego brzegu Renu nie są nam nieprzyiaźnemi i przerzekłem im w waszem imieniu opiekę i bezpieczeństwo. Musicie tego dotrzymać. Waleczność czyni honor woysku; ale posłuszeństwo i nayściśleysza karność są iego naypięknieyszą ozdoba. —— W Frankforcie nad Menem d. 30 Grudnia 1813.

Blücher.

2) *Do mieszkańcow lewego brzegu Renu.*

Przeprowadziłem woysko Sląskie za Ren, ażeby przywrocić narodom wolność, niepodległość i pokoy,

Cesarz Napoleon przyłączył do państwa Francuzkiego Hollandyą, część Niemiec i Włoch, i oświadczył, że ani iedney wsi od tych zdobyczy, chociażby nawet nieprzyiaciel pod Paryżem stanął, nie odstąpi.

Przeciw temu oświadczeniu, przeciw tem zasadom idą woyska wszystkich Sprzymierzonych Mocarstw Europy. Chcecież bronić tych zasad? Wstąpcie w szeregi Napoleona i walczcie przeciw słuszney sprawie, którą Opatrzność widocznie wspiera. Jeżeli niechcecie, znaydziecie u nas opiekę. Zabezpieczę wasz maiątek.

Każdy obywatel, każdy rolnik niechay spokoynie w swoim mieszkaniu, a każdy urzędnik na swoim urzędzie pozostanie, i odbywa bez przerwy swoie obowiązki. Od chwili iednak wkroczenia woysk Sprzymierzonych, ustać musi wszelki związek z państwem Francuzkiem; ktoby przeciw temu rozporzadzeniu postąpił, popełni zdradę względem Mocarstw Sprzymierzonych, będzie pod sad woyskowy oddany i podpadnie karze śmierci. — Na lewym brzegu Renu d, 1 Stycznia 1814.

Blücher.

Onegday o godzinie 4tey po południu powrocili tu Królewiczowie Karol i Albrecht i wszystkie Królewny, dzieci J. K. Mci, z Xiężniczką Fryderyka, w dobrem zdrowiu na pociechę wiernych Berlinczykow z Wrocławia, w towarzystwie Xcia Wittgensteina.

Przybył tu Jenerał Major Bauch z Frankfurtu nad Menem, a wyiechał Rossyyski Jenerał Kutusow do Freyberga.

Z Gota d. 22 *Grudnia.*

Podług wiary godnego doniesienia zawarta została między Kr. Pruskim Jenerałem porucznikiem Kleistem, dowodcą oblegaiącego Erfurt korpusu. i Francuzkim Rządcą Erfurtu, Jenerałem d'Alton, umowa, mocą którey rozeym trwać będzie do 6 Stycznia r.p. W dniu zaś tym miasto oddane zostanie woyskom Pruskiem, a woysko Francuzkie cofnie się do twier-

czy Petersberg i Cyriaksburg. Głowna kwatera Jenerała Kleista przeniesie się za kilka dni do Gota, a należące do iego korpusu woyska rozłożą się w okolicach Erfurtu. Dalsze warunki tey umowy nie są ieszcze wiadome.

Z Frankfortu d. 30 Grudnia.

W Genewie zrobiono powstanie; miasto posłało Xciu Schwarzenbergowi klucze. Jenerał Bubna miał tam wniyśdź d. 30.

Woysko Sprzymierzone opasało w Francyi Befort. Schwytano kilku gońcow, którzy wieźli dowodcom woyskowych dywizyy rozkazy, aby iak nayśpieszniey, nawet na wozach, woyska na odsiecz tey twierdzy, która nie ma żywności, posełali, i na 3 miesiące ią w żywność opatrzyli.

— D. 1 Stycznia.

Dzień wczorayszy był dniem radości dla Frankfortu; rozpoczeło się bowiem wczoray urzędowanie władz podług własney i wolney konstytucyi, która miasto z całem byłem obwodem winno dobrotliwości Mocarstw Sprzymierzonych. Senat i kollegie były zgromadzone. Mądra łaskawość NN. Sprzymierzonych Mocarstw nada w krotce małemu temu pod zbawienną ich opieką będącemu kraiowi ostateczne urządzenie. Z wdzięcznemi łzami przyymuią obywatele Frankfortscy naywiększe dobro, które przez szczęśliwy wypadek z dobroczynnych i łaskawych rąk Wielkich Monarchow odbieraią

Wczoray wyiechał stąd N. Król Pruski nad Ren wyższy.

W tych dniach przeszło tędy wiele dział ciężkich w kierunku do Moguncyi.

Domyślaią się, iż przeznaczone są do oblężenia tey twierdzy.

Od brzegow Menu d. 20 Grudnia.

Xże Weimarski, który d. 11 b. m. wyiechał z Frankfortu, przybył d. 14 w wieczor do Meinungen, a nazaiutrz udał się w dalszą drogę do Weimaru.

Nad wyższy Ren przeiechali przez Heidelberg d. 10 b. m. Angielski Jenerał Wilson, d. 12 Angielski poseł Paget i C. K. Austryaccy tayni Radcy, Baron Binder, i Baron Senft Pilsach (były Saski Minister związkow zagranicznych. D. 13 oczekiwani tam byli Xiążęta Metternich i Esterhazy, i Angielski poseł Jackson.

Miasto Hanau będzie znowu na twierdzę przerobione, która ma bydź znaczna i iuż około niey zaczęto robić.

Z Amsterdamu d. 23 Grudnia.

Xże Oranii nakazał w Hollandyi powszechne uzbroienie od 17 do 50 lat; z tego powstania będzie 20,000 milicyi kraiowey utworzoney.

Walchern znayduie się ieszcze w rękach nieprzyiaciela; ale przecięty iest związek z tą wyspą, którą na około 27 woiennych Angielskich okrętow, pomiędzy któremi 3 trzech pokładowe, otacza.

O Dewenter nic ieszcze nie słychać; zdaie się, iż to miasto iest zamknięte. Z tem wszystkiem okoliczne mieysca wiele z tego powodu cierpią i na około Dewenter wiele domow iuż iest spalonych.

Mowią, iż sprzymierzone woyska strzelaią do Herzogenbusch i w trzech mieyscach iuż się wszczął ogień; wszelako nic ieszcze nie słychać o poddaniu się tey twierdzy.

Osada Francuzka czyni z Gorkum

częście wycieczki, ale zawsze z stratą iest odpierana.

Z Dortrechtu d. 22 Grudnia.

Onegday po południu między godziną 3 i 4 przybyła tu niespodziewanie Angielska flota z woyskiem i zarzuciła przed naszem miastem kotwice. Woyska miała ieszcze d. 19 na brzegi nasze wysadzić, które przeznaczone są do Bergenopzom.

Z Tiel (około Nimwegi) d. 29 Grudnia.

Francuzi, którzy posiadaią ieszcze kray między Waalą i Mozą, zdaią się mieć zamiar opanować nasze miasto. Wczoray rano strzelali do niego od godziny 11 do 1wszey po południu z haubic, przez co uszkodzonych było kilkanaście domow, 1 człowiek zabity, a 3 ranionych. Twierdza S. Andrzeia iest Prussakami osadzona, którzy wzdłuż lewego brzegu Mozy zdaią się do Grave pomykać; zapewniaią, iż wczoray osadziły Rawestein. Osada nasza iest mocna i wiele woysk idzie przez miasto nasze do Bommel. Prussacy postawili kilka dział na wałach naszych, i pod czas bombardowania skutecznie ich użyli. Nimwega ieszcze się trzyma.

Z Londynu d. 9 Grudnia.

Z pism Angielskich (mowi gazeta Berlinska) umieściliśmy w Nr. 152 gazety naszey wypis z odezwy Dziennika Paryzkiego do Paryżanow. Oto iest cały ten artykuł wyięty z dziennika Angielskiego *the Courier* i nie brzmi bardzo wykwintnie:

Z Paryża d. 27 Listopada.

" Prawie cały miesiąc stał nieprzyiaciel nad granicami naszemi, nie śmieiąc ich przestąpić; grożąca postawa niezwyciężonych naszych hufcow, przychylność i gorliwość w służbie wszystkich mężkich mieszkańcow w prowincyach nadreńskich były dostatecznemi do wstrzymania iego nierozsądnego zapędu i zniszczenia śmiesznych iego nadziei. Lecz niebezpieczeństwo ieszcze nie przeszło (!!) to szlachetne poruszenie musi wszystkie części Francyi ożywić, patryotyzm musi wszystkie umysły zapalić. Gdy plac boiu daleko był od naszych granic, gdy ryk dział dał się tylko w obcych kraiach słyszeć, mogliśmy okropnem igrzyskom Marsa (?) spokoynie się przypatrywać, i słodko usypiać. Lecz teraz nie iest czas usypiania; nie mowić, ale działać nam przystoi; musiemy okazać się godnemi w ważnych i przykrych okolicznościach, w ktorych wolność Francuzka iest zagrożona.

Gdy przed 20 laty stał nieprzyiaciel w rowninach Szampanii i groził nam zniszczeniem, powstała sama od siebie cała Francya z gniewem, a nieprzyiaciel co nąś się za iey granice. Dla kogoż nastąpiło to poruszenie oyczyzny? Czegoż mogliśmy się spodziewać za powrotem do domow? anarchiia i wszystkie iey okrucieństwa oczekiwały nas! Wszelako przeniosła Francya honor nad niebezpieczeństwa. Wolała raczey dźwigać domowych tyranow kaydany, niżeli cudzoziemcow; podała się raczey furiom anarchii, niżeli sromotney niewoli. A teraz, gdy wszystkie części społecznego porządku są przywrocone; teraz, gdy nieprzyiaciel przynieść nam tylko może anarchiią lub kaydany, nie mamyż biegnąć do boiu, nie mamyż dla naszey wolności wszystkich łożyć ofiar?

" Ktoż da się ułudzić kuglarskiem obietnicom, fałszywem i zdradliwem odezwom? Nieprzyiaciel chwali karność swego woyska, mowi o zasadach umiarkowa-

nia i nieinteressowności. Możecież wierzyć, iż gdy wniydzie w nasze granice, długo utrzyma swą karność, dotrzyma swoich obietnic?

"Zdobycie tak wielu kwitnących miast, tak wielu bogatych okolic, nie może pewnie bez walki nastąpić; na iakież nieszczęścia nie będzie nasza oyczyzna wystawiona! ileż nie dozna zdrożności, rabunkow, spustoszeń ogniem i mieczem!

"Przypuśćmy myślą na chwilę nieprzyiaciela przed naszemi bramami; patrzcie na drżące wasze żony, uciekaiące w rozpaczy; patrzcie na starcow i dzieci, opuszczaiących oyczyste domy i uchodzących z szczątkami swoiego maiątku przed wściekłością nieprzyiacielskiego żołnierza do głębi lasow. Wystawcie sobie wrzawę i nieład!

"Pamiętaymy, że woyska sprzymierzone pobieraią posiłkowe pieniądze od Anglii; że Mocarstwa Sprzymierzone służą nie ograniczoney dumie i nienasyconey nienawiści Anglii przeciw Francyi. Jakiegoż dobrego widoku, iakieyże pomyślności możemy się od gabinetu Angielskiego spodziewać? Przez dziesięć lat utrzymywał pomiędzy nami zdrożności rewolucyi i spuścił na nas klęskę woyny domowey. Pragnie on, co bądź kosztowałoby pozbydź się przeciwnika, który przeszkadza mu panować nad światem i podgarnąć pod siebie handel wszystkich narodow. Jakiż tryumf, iakaż radość dla Anglii, gdy sobie pochlebiać może zniszczenia Francyi, zburzenia iey flot, zgubienia iey handlu i podzielenia iey prowincyy. Lecz upadek Francyi, pociągnąłby za sobą powszechny upadek całego świata. Jeżeli Francya pokonaną zostanie, tedy Europa będzie w kaydanach.

"Możemyż bez zadrżenia oddać się takim myślom? Nie uzbroiż się każde ramię dla zapobieżenia takiemu nieszczęściu? Ach! nie naśladuymy owych Ateńczykow, którzy oddali się całkowicie uciechom, słodkiey opieszałości, igrzyskom, widowiskom i czczey deklamacyi, gdy Filip stał przed ich bramami; pamiętaymy, iż dla utrzymania laurow Apolina, potrzeba zbierać palmy Marsa!„

— D. 11. —

Lord Wellington nie uczynił żadnego poruszenia naprzod, rozłożył owszem swoie woyska na leże. Główna iego kwatera znayduie się ciągle w St. Jean de Luz.

— D. 17. —

Rząd odebrał list od Lorda Welingtona pod d. 5 b. m. w którym donosi, iż nie ma podobieństwa, ażeby przed miesiącem Marcem mógł zaczepne czynić działania. Woysko Angielskie iest ciągle w posiadłości St. Jean de Luz i Fontarabii; lecz brakuie mu karmy dla koni, ponieważ Francuzi zniszczyli całe swoie nadgranicze. Wiadomość, iakoby od Francuzow za Niwę odpartemi zostali, głosi za zmyśloną. Na Bidassao postawiony iest most nowy.

Z Paryża d. 25 Grudnia.

(Z Gazet Wiedeńskiey i Berlińskiey.)

Dziennik państwa mowi: Między tymczasowym rządem Hollandyi i Admirałem Verhuel w Texlu zaszła długa korrespondencya, ale bez pożądanego skutku. Na przysłany mu pod d. 1 Grudnia list, w którym zapewniono mu, ieżeli się podda, dotychczasowy iego stopień i inne korzyści, a w przypadku odmowienia

naysurowszemi zagrożono karami, odpowiedział krotko: "Poprzysiągłem Cesarzowi Napoleonowi wierność. Verhuel.,, Francuzka bandera powiewa więc zawsze ieszcze na iego eskadrze; iednemu z maytkow, który pobuntowniczemu mowił, s m w łep wypalił, i nazaiutz wszystkich maytkow, o których wierności nie był pewny, kazał na ląd wysadzić. (*Z gazety Stuttgardskiey.*)

Jenerał dywizyi Duhesme przybył do Strazburga dla obięcia dowodztwa nad twierdzą Kehl, co iuż nastąpiło. Jest on żonaty i bronił iuż w roku 1790 twierdzy Kehl z Jenerałem Desaix.

Wiedeńska gazeta dworska mowi: Z powodu poruszen woyskowych nie mamy z Francyi naynowszych doniesien. Podług listow, które przez Genewę odebraliśmy, rozchodziły się w tem państwie codziennie pogłoski o bliskim wyieździe Cesarza nad granice. Wymieniano to Bruxellę, to Strazburg, to Medyolan, to Bajonnę iako cel iego podroży, ponieważ wiedzą, iż w wszystkich tych stronach grozi niebezpieczeństwo. (W krolestwie Włoskiem ogłoszono w rzeczy samey dla wzbudzenia odwagi zapewnienie, że Cesarz ziedzie tam wkrotce dla stoczenia bitwy nad Adygą.)

Podług doniesień z Paryża Cesarz wydał pod d. 23 Listopada w St. Cloud wyrok, zawieszaiący wypłatę długow, dożywotnich i bieżących pensyy, tak woyskowym i iako i cywilnym urzędnikom, i t. d. w Hollandyi, Illiryi, departamentach Anzeatyckich i Lipy od dnia wydania tego wyroku.

Prywatny list z Paryża donosi, że były Krol Westfalski przybył d. 23 Listopada z swoią małżonką do Compiegne; w orszaku iego znayduią się Minister skarbowy Malcnus, Hrabia i Hrabina Boholtz, Xżę i Xżna Löwenstein-Wertheim. Hrabia Maisburg, Hrabia i Hrabina la Ville, Bracia Boucheporn, Hrabia Busch-Nünsfeld, Hrabina Papenheim, Jenerał Motto i kilku Francuzow.

Z głowney kwatery pod Wittenbergiem d. 5 Stycznia.

Oblężenie twierdzy Wittenberga popierane iest żywo. W nocy d. 31 Grudnia został nieprzyiaciel z obwarowanego na placu przed twierdzą domu bagnetem wyparty i od paraleli pociągniono tam związkowy przekop. Nim iednak roboty te tak daleko posunięte zostały, ażeby się tam oblężeńcy utrzymać mogli, odzyskał nieprzyiaciel ważne to mieysce nazad, które po trzy razy brane i tracone, zostało nakoniec w nocy d. 1 Stycznia przy tęgim kartaczowym i karabinowym ogniu szturmem wzięte i przy waleczności woysk naszych utrzymane. Tey samey ieszcze nocy zrobiony został przekop i waleczne nasze woyska w 4tym dniu po zrobieniu paraleli zbliżyły się aż pod twierdzę. Do 4go Stycznia pociągniony był przekop aż do ukrytey drogi, ktorą za kilka dni zdobędą i wyłomową batteryą usypią. Wszystkie woyska okazuią przy tem oblężeniu naywiększą odwagę i wytrwałość, a mianowicie artylerya, kompania pionierow, 8my odw dowy i 3ci Pomorski pułk piechoty zasługuią na chwalebne wspomnienie.

DODATEK
DO Nro 5.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 16 STYCZNIA 1814 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Włoch d. 25 Grudnia.
(Z Gazety Wiedeńskiey.)

Rządowa Medyolanska gazeta pod d. 19 b. m. zawiera list z Werony pod d. 15, w którym wyrażono iest: " Od kilkunastu dni stoią woyska na przeciw siebie, a nic ważnego nie zachodzi. Obie strony zdaią się oczekiwać zapowiedzianych posiłkow, dla rozpoczęcia znowu działań. Dywizya, która przeciw Rovigo postąpiła, zaięła poniżey Legnago mocne stanowisko, ponieważ te okolice niedostępne są teraz dla artyleryi. (Pewniey dla stoczoney d. 10 Grudnia chwalebney potyczki przez Jenerała Hrabiego Starhemberga.) Dla codziennego wyżywienia woyska czynione rekwizycye bardzo nasze departamenta dotąd uciskały; lecz słychać, że odtąd maią pobierać żywność z będących w tyle nad Mincio magazynow.,,

Trydeutska gazeta donosi pod d. 23 Grudnia z Cles, co następuie: " Major Freydang z małym oddziałem landwerow od Hohenlohe-Bartensteina, i nieco Wołochow i Tyrolskich strzelcow, pod dowodztwem Porucznika od głownego sztabu Fischera, podszedł wczoray przy karczmie na gorze Toaal oddział nieprzyiacielski, i iednego officera i 48 żandarmow w niewolą zabrał. Na szczególnieyszą zasługuią pochwałę waleczni landwerowie, ktorzy pierwszy raz znayduią się w polu, a w rożnych mieyscach przewyższyli iuż odwagą i wytrwałością swoią oczekiwanie dawnieyszych braci oręża.

W Roweredo wyszło d. 15 Grudnia tymczasowe urządzenie sądownictwa dla części Włoskiego i Illiryyskiego Tyrolu przez tymczasowego Jeneralnego Kommissarza, P. Roschmann. Wyroki sądowe wychodzić będą w imieniu N. Cesarza Franciszka I.

Z Wassyngtonu d. 26 Października.
(Z Gazety Wiedeńskiey.)

Gazety kraiowe wspominaią iako o nader szczęśliwem zdarzeniu: że fregata Amerykańska Prezydentka, pod sprawą Kommodora Rodgers, którą miano iuż powszechnie za straconą, uszła przecie przed ścigaiącemi ią wszędzie nieprzyiacielskiemi okrętami, i zawinęła szczęśliwie do iednego z portow Amerykańskich. (*Mniey*

ważny ten artykuł kładziemy iedynie dla interessuiącego opisu.)

Kommodor Rodgers odniosłszy liczne nad potęgą morską W. Brytanii korzyści, wypłynął znowu dla krążenia na fregacie Prezydentce z Bostonu d. 23 Kwietnia, wraz z fregatą Kongress, która już w dniu 8mym Maia odłączona została od niego. Prezydentka krążyła nayprzod ku południu, potem ku wschodowi, dla spotykania i chwytania kupieckich Angielskich okrętow; lecz iey się nie powiodło z powodu ciągłey mgły gęstey. Popłynęła poźniey ku wyspom Azorskim, gdzie między 9 i 12 Czerwca zdobyła 4 Angielskie okręty, a między temi iedeń o 12, drugi zaś o 14tu działach, Zbliżyła się potem ku brzegom Irlandyi i Szkocyi, lecz w tem krążeniu nie spotkała żadnego nieprzyiacielskiego okrętu, a tym czasem zaczęło iey schodzić na żywności, Prezydentka tą okropną zagrożona potrzebą, zawinęła do Bergen w Norwegii Duńskiey d. 27 Czerwca; lecz dla srożącego się tamże w ow czas głodu, nie mogła nic dostać z żywności. Starała się stamtąd dostać do wysp Orkadyyskich, a popłynąwszy ku przylądkowi połnocnemu, chciała czatować na flotę kupiecką Angielską z 25ciu do 30tu żagli złożoną, płynącą z Archangelu: lecz zaledwie zabrała kilką mniey ważnych statkow, gdy uyźrała zbliżaiący się Angielski liniiowy okręt o 74ch działach i fregatę, które zaczęły się za nią uganiać. Naprożno Komodor Rodgers usiłował fregatę oddzielić od okrętu; musiał nakoniec uchodzić przed niemi, całą nadzieię położywszy w szybkości swoiey fregaty. Obadwa nieprzyiacielskie okręty ścigały go przez 80 godzin, iednakże uszedł przed niemi, i usadowił się przy zachodnich brzegach Szkocyi, gdzie od dnia 25 Lipca do 2go Sierpnia zostawał, i w tym czasie zabrał dwa okręty. Nakoniec zmuszony zupełnym brakiem żywności, wracać do Państwa Ziednoczonych Stanow, wyszedł na morze, które napełnione prawie było Angielskiemi okrętami, czatuiącemi na niego. Szczególnieyszy przypadek wyratował ten okręt od widoczney zguby. Niedaleko od wyspy Nantukett spotkał go Angielski znakowy okręcik (Aviso-Schiff) Admirała Warrena, maiący 5 dział na sobie, i dał mu znak. Prezydentka odpowiedziała przypadkowo znakiem, który w tym dniu był dany okrętom W. Brytanii. Officer Angielski wziął więc odpowiadaiącą fregatę za Angielską, i wskoczywszy w szalupę, popłynął natychmiast do niey. Skoro Kommodor Rodgers spostrzegł tę pomyłkę, kazał iednemu z officerow swoich przywdziać mundur Angielski, i posłał go na pokład okręciku znakowego, gdzie mu bez żadney ogrodki obiawiono wszystkie znaki Angielskiego Admirała, a oraz iego rozkazy, dążące szczegolniey do wyśledzenia, gdzie się Prezydentka znayduie, i użycia wszelkich środkow, aby ią poymać i przyprowadzić Admirałowi. Officer Angielski stanął iak wryty, gdy Kommodor Amerykański dał mu się poznać; lecz okręt iego był iuż pod działami fregaty, i musiał spokoynie płynąć za nią. Prezydentka posiadaiąc wszystkie znaki Angielskie, przepłynęła szczęśliwie środkiem floty nieprzyiacielskiey, i maiąc 271 jeńcow Angielskich na swym pokładzie, przybyła d. 27 Września do portu Newport.

Jakie roziątrzenie panuie między An-

gielskiemi i Amerykańskiemi marynarzami, dowodem ieſt walka niedawno ſtoczona przy Amerykańskich brzegach, niedaleko Portland, między Amerykańskim brygiem l'Entreprise, o 14tu działach pod sprawą Porucznika Burrowa, a brygiem Angielskim rowney siły, dowodzonym od Porucznika Blyte Bito do siebie z dział z naywiększą zawziętością. Gdy dowodzca Angielski poległ ugodzony kulą działową, maytkowie przygwoździli do masztu żagiel banderowy, i przysięgli zatonąć raczey z okrętem, a niżeli się poddać. W krotce potem Amerykański dowodca zoſtał śmiertelnie raniony, lecz nie pozwolił, aby go zniesiono z pokładu, gdzie leżąc zachęcał swoich do utrzymania honoru bandery Amerykańskiey. Nim upłynęła godzina, okręt Angielski cały prawie zoſtał zdruzgotany; przemożono nakoniec pozostałą garſtkę iego obrońcow, a gdy przyniesiono szpadę poległego dowodcy, i złożono ią w ręce umieraiącego Amerykańskiego wodza, ten przycisnąwszy ią do serca: *Teraz umieram wesoł i szczęśliwy!* zawołał, i wkrotce duszę wyzionął. Zwłoki obudwoch walecznych dowodcow pochowano w iednym grobie w Portland z honorami, odpowiadaiącemi ich godney naśladowania odwadze.

Doniosło się dawniey (*zobaczyć numer* 103 *r. z. gazety ninieyszey*): że zgraja awanturnikow Amerykańskich wpadłszy do Mexyku, połączyła się tam z rokoszanami. Poźnieysze doniesienia twierdzą w tey mierze; iż zgraia ta do *d.* 20 Sierpnia wynosiła iuż 2000 głow i miała 12 dział. Wicekról Mexyku wysłał przeciw niey 3000 naylepszego swego woyska, pod sprawą znanego z okrucieńſtw Don Aredondo. Przyszło do krwawey rozprawy pod Texis: mimo przewyższaiącey siły, musieli uſtępować Hiszpanie, lecz tem powodzeniem uniesieni Amerykanie, posunąwszy się w niekorzyſtne ſtanowisko, od biegłego w sztuce Aredondo, na głowę porażeni zoſtali, a szczątki ich ścigane od tego wodza uszły do Luizany. Miał on zagrozić, że zniszczy całą prowincyą Texas, aby dzika puſtynia przegradzała Mexyk od posiadłości Ziednoczonych Stanow.

Rozmaite Wiadomości.

Głowna kwatera Królewicza Szwedzkiego była do 30 Grudnia w Kiel.

Jenerał Massenbach przeznaczony ieſt na rządcę twierdzy Gdańska.

Przybyły z Katalonii Jenerał Francuzki Decaen dowodzi w Gorkum.

W Frankforcie nad Menem wydrukowany i urzędownie rozdany zoſtał plan połączenia Niemieckich Xiążąt i przykładania się do kosztow woyny.

Poległy pod Aspern Jenerał Francuzki d'Espagne, żądał niegdyś w mieście Neuſtadt nad Aisch ſbawidełek dla swoich dzieci.

Zapewniaią, iż Francuzki Marszałek St. Cyr kupił około Töplitz za pół milliona fr. dobra.

Nadreńskie iedno pismo donosi, iż 12 bataliionow grenadyerow, wyszłych z Paryża nad Ren, musiały się spieszno nazad wrocić dla wewnętrznych zaburzeń. Doniesienia z Monachium i Augszburga mowią także o zaburzeniach w Paryżu. Cztery pułki gwardyi zwrocone nagle bydź miały z okolic Renu do ſtolicy.

Cały korpus Blüchera przeszedł d. 31 Grudnia niespodziewanie za Ren pod

Kaub (między Moguncyą i Koblentz.) Jenerał Kleist stanął iuż przed Moguncyą.

Angielski Minister związkow zagranicznych, Lord Castlereagh, przybył na stały ląd i udał się do głowney kwatery Sprzymierzonych Monarchow. Brat iego Jenerał Stewart, poiechał z Kiel do niego.

Głowna kwatera Jenerała Hrabiego Wrede była, iak mowią, d. 24 Grudnia w Kolmarze w Alzacyi, a Bawarska polowa poczta d. 22 w Hesingen.

W tych dniach wyszedł z pod Prassy Drukarskiey *Prospekt na Dzieło pod Tytułem:* Pamiatka Dziejow Bohatyrskich z wieku Graysko - Troskiego w 62 Spiewach Homera i Kwinta Kalabra Słowiańskim Narodom dochowana Tomow VI. Przekładania i Obiaśnienia Jacka Idziego Przybylskiego według Pierwotworow Greckich. Dzieło 24 lat pracy kosztuiące na Prenumeratę podane. Exemplarza takowego Prospektu od arkuszy trzech dostać można w Xięgarni Groeblowskiey za Złoty Polski 1.

DONIESIENIA

W skutek Rezolucyi Wysokiego Tryb. Cyw. I. Instancyi Dep: Krak. d. 18 Października 1813 r. Nr. 763 wydaney, dom z officynami i ogrodem, po niegdy Annie Minoli pozostały, na Zwierzyncu przy Krakowie Nr. 270 położony, 4706 złp. 28 1/2 gr. w monecie srebrney kurant oszacowany (którey massy iest Exekutorem testamentowym W. Antoni Morbitzer w Rynku Nr. 230 mieszkaiący) w kamienicy przy ulicy Floryanskiey Nr. 509 położoney i mieszkanie Pisarza niżey wyrażonego stanowczo sprzedanym zostanie. Do sprzedaży zatem pomienionego domu i przysądzenia stanowczego na rzecz więcey daiącego, dzień 4 Lutego r. b. 1814 o godzinie 9 z rana wyznacza się. Do którey sprzedazy niżey podpisany chęć kupna maiących wzywa.

W Krakowie d. 14 Stycznia 1814.

Floryan Choynacki P. A. D. K.

Dnia 25 b. m. o godzinie 9tey z rana w domu Nr. 453 w Rynku, na pierwszym piętrze rozpocznie się przez publiczną licytacyą sprzedaż za gotową srebrną kurant monetę rożnych ruchomości, iako to: sukien polskich, pasow bogatych, tyftykowych, bielizny stołowey, kobiercow, zegarkow kieszonkowych, szkła, naczyń kuchennych miedzianych, cyny, kufrow, bryczki, pieniędzy miedzianych starych Austryackich sto kilka dziesiąt funtow, noży srebrnych, łyżeczek od kawy, lichtarzy srebrnych, łyżek stołowych srebrnych, serwiskow z karafinkami, &c. Maiący chęć kupna raczą się w oznaczonym mieyscu zgromadzić. Przez trzy następne dnie poprzedzaiące licytacyą, wyszczególnione srebra w mieyscu odbydź się maiącey sprzedaży, w każdey godzinie oglądać można. — W Krakowie d. 14 Stycznia 1814.

Jan Kanty Fuchinetty, Komornik Tryb Han. D. Krak. i Radom.

Na Kleparzu przy Krakowie w Domu Nro 29 d. 18 Stycznia r. b. o 9 godzinie ranney odprawi się Licytacya Sprzętow rożnych, Stolikow, Landszaftow, Szkła, Kufrow i Zwierciadeł. Kupna tych życzący sobie za gotowe pieniądze, raczą się na oznaczonym stawić terminie. — W Krakowie d. 10 Stycznia 1814.

Skorczynski Kom. Krak.

W Czułowie w domu Bonawentury Kowala, potem w Czułowku w domu Mikołaia Funka w Powiecie i Depart Krak. d. 17 Stycznia 1814 r. o 9 godzinie ranney odprawi się Licytacya drzewa na poły rznietego, świni, iałowek, krow, koni, wozu, sierzyn, beczek, żyta, owsa i konopi. — Maiący chęć kupienia za gotowe pieniądze, zechcą się na oznaczonem mieyscu i czasie znaydować.

W Krakowie d. 29 Grudnia 1813.

Skorczyński Kom. Krak.

Dnia 18 Stycznia r. b. o godzinie 10tey ranney we wsi Mircinkowicach Powiecie Szkalbmierskim Dep. Krakowskim, sprzedane będzie przez publiczną licytacyą zboże rożne w snopie, siano, pszczoły i krowy, za grubą srebrną monetę. Życzący sobie takowych effektow nabycia, maią się w mieyscu i terminie wyżey wskazanym znaydować. Dan w Krakowie d. 7go Stycznia 1814.

Franciszek Chwojkiewicz, Komornik S. P. P. i M. Krak.